

กรณีตัวอย่างการกระทำความผิดวินัย

๑. ไล่ร้าย...แต่ไม่ได้ป้ายสี

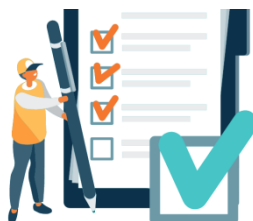
นางสุดสวย ข้าราชการ สังกัดโรงพยาบาลแห่งหนึ่ง ได้จัดทำเอกสารใบปลิวและได้มีการส่งข้อมูลทางเฟซบุ๊กและทางไลน์เป็นข้อความอันมีลักษณะเป็นการไล่ร้ายป้ายสีว่านายแพทย์สดใส ซึ่งปฏิบัติหน้าที่รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงพยาบาล ทุจริตเวลาราชการ เอาเวลาไปทำงานที่อื่นแล้วนำเงินเข้ากระเป๋าตัวเอง ไม่สนใจในการบริการคนไข้ โดยได้นำเอกสารใบปลิวที่ตนได้จัดทำไปมอบให้นายแสนดี ซึ่งเป็นอดีตเจ้าหน้าที่เวรเปลของโรงพยาบาล นำไปแจกจ่ายให้แก่ประชาชนเพื่อให้ประชาชนมาขับไล่ นายแพทย์สดใส ออกจากตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงพยาบาล ทำให้นายแพทย์สดใส ได้รับความเสียหาย เสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่นหรือถูกเกลียดชัง

พฤติการณ์เป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานไม่รักษาชื่อเสียงของตนและรักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนมิให้เสื่อมเสีย ตามมาตรา ๘๒ (๑๐) และมาตรา ๘๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ลงโทษตัดเงินเดือน นางสุดสวย ในอัตราร้อยละ ๒ เป็นเวลาหนึ่งเดือน

๒. ประมูลทุจริต

นายหวังรวย ข้าราชการ ได้รับแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการดำเนินการประมูลจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (ชุดที่ ๒) เพื่อพิจารณาและตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ยื่นซอง กรณีเหตุเกิดเมื่อวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๔๙ เทศบาลเมืองแห่งหนึ่ง ได้ประกาศประมูลจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์จ้างเหมาเอกชนจัดการมูลฝอยในเขตเทศบาลเมือง (e - Auction) เป็นระยะเวลา ๕ ปี (ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๙ - ๒๕๕๓) ระยะเวลาดำเนินการรวม ๕๔ เดือน ราคากลาง ๗๓,๘๙๐,๕๔๐ บาท ซึ่งรายละเอียดและเกณฑ์การพิจารณาคุณสมบัติเป็นไปตามเอกสารการประมูลจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ เลขที่ E - ๗/๔๙ ลงวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๔๙ โดยกำหนดให้ยื่นซองคุณสมบัติประมูลจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ในวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๔๙ ตั้งแต่เวลา ๑๐.๐๐ น. - ๑๒.๐๐ น. ณ ห้องประชุมเทศบาลเมือง และกำหนดประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิได้รับการคัดเลือกให้เข้าเสนอราคาในวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๔๙ ซึ่งในวันเดียวกันนั้นเทศบาลเมืองได้มีคำสั่งที่ ๔๕๖/๒๕๔๙ ลงวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๔๙ (ชุดที่ ๑) แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการประมูลจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ จ้างเหมาเอกชน

จัดการมูลฝอยในเขตเทศบาลเมือง เพื่อพิจารณาและตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ยื่นซองคุณสมบัติประมูลจ้างตามโครงการดังกล่าว โดยปรากฏว่ามีผู้ยื่นซองคุณสมบัติประมูลจ้าง จำนวน ๒ ราย ได้แก่ บริษัท A และบริษัท B ต่อมาคณะกรรมการดำเนินการประมูลจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ชุดที่ ๑ ได้ร่วมกันพิจารณาและตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ยื่นซองคุณสมบัติแล้ว เห็นว่า บริษัท A มีเอกสารผลงานไม่ถูกต้องตามเอกสารการประมูลจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ เลขที่ E-๗/๔๙ ลงวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๔๙ ส่วนบริษัท B มีเอกสารทางเทคนิคและเอกสารผลงานไม่ถูกต้องตามเอกสารการประมูลจ้าง ด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ฉบับดังกล่าว คณะกรรมการดำเนินการประมูลจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ชุดที่ ๑ จึงได้จัดทำบันทึกเสนอความเห็นต่อนายกเทศมนตรี โดยเสนอผ่านหัวหน้าเจ้าหน้าที่พัสดุ เพื่อให้ยกเลิกการประมูลจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวและให้ประกาศประมูลจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ใหม่

ต่อมานายรักดี ได้เรียกคณะกรรมการดำเนินการประมูลจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ชุดที่ ๑ บางราย ไปประชุมที่บ้านของตน ซึ่งพบว่านายรักดี และพวก รวม ๔ คน ได้ร่วมกันชักจูงใจให้คณะกรรมการแก้ไขผลการพิจารณาเพื่อที่จะให้บริษัท B มีคุณสมบัติ

ที่จะเข้าเสนอราคาตามโครงการ แต่ปรากฏว่า คณะกรรมการไม่ยินยอมแก้ไขผลการพิจารณาและยืนยันให้มีการยกเลิกการประมูลจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าว

ต่อมาในวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๔๙ เทศบาลเมืองได้ยกเลิกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการประมูลจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ชุดที่ ๑ และได้มีคำสั่งที่ ๕๒๒/๒๕๔๙ ลงวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๔๙ แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการประมูลจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ชุดใหม่ (ชุดที่ ๒) เพื่อพิจารณาและตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ยื่นซองคุณสมบัติใหม่อีกครั้ง ซึ่งในคำสั่งดังกล่าวมีชื่อของ นายหวังรวัย ร่วมเป็นกรรมการดำเนินการประมูลจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ด้วย ในการพิจารณาและตรวจสอบคุณสมบัติปรากฏข้อเท็จจริงว่า คณะกรรมการดำเนินการประมูลจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ชุดที่ ๒ ได้ร่วมกันพิจารณาเอกสารข้อเสนอทางด้านเทคนิคของบริษัท B ที่เป็นสำเนาภาพถ่ายเอกสาร ซึ่งในทางปฏิบัติคณะกรรมการดำเนินการประมูลจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ชุดที่ ๒ ต้องพิจารณาตรวจสอบคุณสมบัติจากต้นฉบับเอกสารเท่านั้น และคณะกรรมการชุดดังกล่าวยังได้พิจารณาข้อเสนอทางด้านเทคนิคของบริษัท B ที่มีการแก้ไขหรือเพิ่มเติมด้วย กล่าวคือ จากเดิมที่คณะกรรมการดำเนินการประมูลจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ชุดที่ ๑ ได้พิจารณาจากเอกสารต้นฉบับที่มีจำนวนเพียง ๑๐๔ แผ่น แต่เอกสารที่คณะกรรมการดำเนินการประมูลจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ชุดที่ ๒ ใช้พิจารณา มีจำนวน ๑๕๗ แผ่น เพิ่มขึ้นจากเดิมถึง ๕๓ แผ่น ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการประมูลจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ชุดที่ ๒ ไม่อาจให้ผู้ค้ารายใดเปลี่ยนแปลงสาระสำคัญที่เสนอไว้แล้วได้ การพิจารณาเอกสารคุณสมบัติของผู้ค้าที่มีการเพิ่มเติมย่อมไม่ชอบด้วยข้อ ๑๖ วรรคท้าย ของประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง หลักเกณฑ์การซื้อและการจ้างโดยการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ลงวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๔๘ ซึ่งจากผลการพิจารณาของคณะกรรมการดำเนินการประมูลจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ชุดที่ ๒ ทำให้บริษัท B เป็นผู้ผ่านการคัดเลือกเข้าเสนอราคาตามโครงการเพียงรายเดียว และได้เข้าทำสัญญากับเทศบาลเมืองในเวลาต่อมา

พฤติการณ์เป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการ โดยทุจริต และฐานไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบของทางราชการ มติของ คณะรัฐมนตรี นโยบายของรัฐบาล และไม่ปฏิบัติตาม ระเบียบแบบแผนของทางราชการ อันเป็นเหตุให้ เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๘๖ วรรคสาม และมาตรา ๘๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติ ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ประกอบ มาตรา ๑๓๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการ พลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ลงโทษไล่นายหวังรวย ออกจาก ราชการ

๓. เรียนแล้วไม่กลับมา

นายจันทร์ ตำแหน่งนายแพทย์ปฏิบัติการ ปฏิบัติหน้าที่โรงพยาบาล ป. ขณะเกิดเหตุนายจันทร์ ปฏิบัติราชการที่โรงพยาบาล ส. เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ได้รับทุนการศึกษาหลักสูตรแพทย์ประจำบ้าน สาขาวิชาศัลยศาสตร์ทรวงอก คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีกำหนด ๕ ปี ตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๕๔ ถึงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๙ ซึ่งเป็นโควตาของโรงพยาบาล ป. และได้รับอนุมัติให้

ลาไปศึกษาหลักสูตรดังกล่าว โดยนายจันทร์ ได้ไป รายงานตัวเข้าศึกษาเมื่อวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๕๔ และยื่นหนังสือขอลาออกจากการศึกษาตั้งแต่วันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๕๔ โดยไม่ได้กลับไปรายงานตัวเข้า ปฏิบัติหน้าที่ราชการที่สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัดในขณะนั้น แต่นายจันทร์ ได้ไปทำงานที่สถานพยาบาลเอกชนในกรุงเทพมหานคร ต่อมากระทรวงสาธารณสุขได้มีคำสั่งย้าย นายจันทร์ ไปปฏิบัติงานที่กลุ่มงานศัลยกรรม โรงพยาบาล ป. โดยไม่ทราบมาก่อนว่านายจันทร์ ได้ลาออกจาก การศึกษาไปแล้วเนื่องจากไม่ได้รับแจ้งจาก จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและแพทยสภาแต่อย่างใด และมาทราบภายหลังว่านายจันทร์ ลาออกจาก การศึกษาและไม่ได้กลับมารายงานตัวปฏิบัติราชการ กับหน่วยงานต้นสังกัดและไม่ได้ขออนุญาตลาออก ต่อผู้บังคับบัญชาตามระเบียบของทางราชการ โดยหลังจากที่นายจันทร์ ลาออกจากการศึกษา ดังกล่าวแล้วได้ไปทำงานที่สถานพยาบาลเอกชน ที่กรุงเทพมหานคร และไม่กลับมาปฏิบัติหน้าที่ ราชการอีกเลย

พฤติการณ์เป็นการกระทำผิดวินัยอย่าง ร้ายแรง ฐานละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อในคราว เดียวกันเป็นเวลาเกินสิบห้าวันโดยไม่มีเหตุอันสมควร ตามมาตรา ๘๕ (๓) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบ ข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ลงโทษไล่นายจันทร์ ออกจากราชการ

เกร็ดความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย

๑. ยื่นอุทธรณ์คำสั่งผิดหน่วยงาน... ไม่มีสิทธิได้รับการพิจารณาอุทธรณ์ !

ประเด็นปัญหา : ข้าราชการพลเรือน (ปลัดอำเภอ) ซึ่งถูกลงโทษไล่ออกจากราชการ (กรณีจัดทำบัตรประจำตัวประชาชนให้บุคคลต่างด้าว) ที่ประสงค์จะอุทธรณ์คำสั่งลงโทษดังกล่าว ต้องใช้สิทธิอุทธรณ์ต่อใคร และภายในกำหนดเวลาใด? และหากไม่อาจยื่นหนังสืออุทธรณ์ด้วยตนเองจึงมอบให้ทนายความดำเนินการส่งเรื่องแทน โดยทนายความมิได้ส่งหนังสืออุทธรณ์ไปยังหน่วยงานที่มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ เช่นนี้...ผลในทางกฎหมายจะเป็นอย่างไร?

ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาว่า : ผู้ฟ้องคดีซึ่งดำรงตำแหน่งปลัดอำเภอขณะที่ถูกไล่ออกจากราชการ จะต้องใช้สิทธิอุทธรณ์คำสั่งต่อคณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรม (ก.พ.ค.) ภายใน ๓๐ วันนับแต่วันทราบหรือถือว่าทราบคำสั่งตามมาตรา ๑๑๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยให้ยื่นอุทธรณ์ต่อพนักงานผู้รับอุทธรณ์ที่สำนักงาน ก.พ. หรือจะส่งโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนก็ได้ ในกรณีมายื่นอุทธรณ์ต่อพนักงานผู้รับอุทธรณ์ ให้ถือว่าวันที่รับหนังสือตามหลักฐานการลงทะเบียนรับหนังสือเป็นวันยื่นหนังสืออุทธรณ์ ส่วนกรณีส่งทางไปรษณีย์ ให้ถือว่าวันที่ทำการไปรษณีย์ต้นทางประทับตรารับที่ซองหนังสือเป็นวันยื่นหนังสืออุทธรณ์ ทั้งนี้ ตามกฎ ก.พ.ค.ว่าด้วยการอุทธรณ์และการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๑

เมื่อผู้ฟ้องคดีรับทราบคำสั่งลงโทษในวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๕๙ จึงต้องใช้สิทธิอุทธรณ์คำสั่งต่อ ก.พ.ค. ภายในวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ แต่เนื่องจากผู้ฟ้องคดีถูกจำคุกอยู่ในเรือนจำ จึงได้มีหนังสือที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ ถึงประธาน ก.พ.ค. กรณการปกครอง/อธิบดีกรมการปกครอง (หนังสือผ่านพัสดุตามที่ระเบียบกรมราชทัณฑ์กำหนดไว้) โดยมอบให้ทนายความเป็นผู้ส่งเรื่องอุทธรณ์แทนและทนายความได้ส่งเรื่องอุทธรณ์ทางไปรษณีย์ลงทะเบียนในวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ ไปยังกรมการปกครองซึ่งมิใช่เป็นที่ทำการของ ก.พ.ค. ต่อมา กรมการปกครองได้มีหนังสือไปยังเรือนจำถึงผู้ฟ้องคดีแจ้งว่ามิใช่หน่วยงานที่มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ แต่หนังสือถูกตีกลับเนื่องจากปลัดอำเภอได้ออกจากเรือนจำแล้ว

ในกรณีเช่นนี้ ผู้ฟ้องคดีไม่อาจปฏิเสธความรับผิดชอบในการกระทำของทนายความที่ดำเนินการตามกรอบที่ได้รับมอบอำนาจได้ แม้ว่าจะเป็นกรณีที่ทนายความอุทธรณ์คำสั่งผิดหน่วยงานและโดยที่ ก.พ.ค. ไม่ได้เป็นส่วนราชการสังกัดกระทรวงมหาดไทยเช่นเดียวกันกับกรมการปกครอง กรมการปกครองจึงไม่มีหน้าที่ตามกฎหมายที่จะต้องส่งหนังสือต่อไปให้ ก.พ.ค. กรณีจึงไม่ถือว่าผู้ฟ้องคดีได้ใช้สิทธิยื่นอุทธรณ์ต่อ ก.พ.ค. แล้ว

เมื่อต่อมาผู้ฟ้องคดีได้รับการปล่อยตัวและทราบเรื่องการยื่นอุทธรณ์ผิดดังกล่าว จึงไปยื่นอุทธรณ์คำสั่งด้วยตนเองต่อพนักงานผู้รับอุทธรณ์ที่สำนักงาน ก.พ. ในวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๖๐ จึงเป็นการใช้สิทธิยื่นอุทธรณ์เกินกำหนดเวลาตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ดังนั้น การที่ ก.พ.ค. มีคำวินิจฉัยไม่รับอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีไว้พิจารณา จึงชอบด้วยกฎหมาย (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อบ. ๓/๒๕๖๕)

สรุปได้ว่า : ข้าราชการพลเรือนที่ถูกสั่งลงโทษทางวินัยหรือถูกสั่งให้ออกจากราชการและไม่พอใจคำสั่งดังกล่าว มีสิทธิยื่นอุทธรณ์ต่อ ก.พ.ค. ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันทราบหรือถือว่าทราบคำสั่งไม่ใช่ยื่นอุทธรณ์ต่อหน่วยงานต้นสังกัดเดิมของตนเอง และในกรณีที่มีการยื่นอุทธรณ์ผิดไปยังหน่วยงานต้นสังกัดหน่วยงานที่รับเรื่องก็ไม่มีหน้าที่ต้องส่งเรื่องต่อไปยัง ก.พ.ค. เนื่องจากมิได้อยู่ในสังกัดเดียวกันกรณีจึงต้องถือว่ายังไม่มีกรณียื่นอุทธรณ์ แม้ต่อมาจะมีการยื่นหนังสืออุทธรณ์ต่อหน่วยงานที่ถูกต้องอีกครั้งแต่หากเป็นการยื่นเมื่อพ้นกำหนด ๓๐ วัน นับแต่วันทราบหรือถือว่าทราบคำสั่ง ก็ย่อมถือเป็นการยื่นอุทธรณ์เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาตามที่กฎหมายกำหนดไว้

ที่มา : บทความเผยแพร่ในหนังสือพิมพ์ส่องใต้

๒. แจ้งขยายเวลาพิจารณาอุทธรณ์เลยกำหนด...เวลาไม่ขยาย : ฟ้องคดีได้เมื่อใด?

มูลเหตุ : เกิดขึ้นขณะที่ผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่งปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดโดยได้รับคำสั่งลงวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๖๒ จากนายก อบจ.ให้รับผิดชอบใช้คำสั่งใหม่ทดแทน กรณีสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สำนักตรวจสอบพิเศษภาค) ได้ตรวจสอบโครงการจัดซื้อเครื่องพ่นน้ำยาชนิดฟอยละเองสำหรับติดรถยนต์ ซึ่งพบว่าผู้ฟ้องคดีมีพฤติการณ์ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบ และมีพฤติการณ์น่าเชื่อว่าทุจริตหรือใช้อำนาจโดยมิชอบ ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการเป็นเงิน ๑,๑๐๘,๐๐๐ บาท ผู้ฟ้องคดีในฐานะผู้บังคับบัญชาระดับกลาง จึงต้องรับผิดชอบใช้คำสั่งใหม่ทดแทนเป็นเงิน ๕๕,๔๐๐ บาท

ผู้ฟ้องคดีไม่เห็นด้วยกับคำสั่งดังกล่าว จึงมีหนังสือ ลงวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๖๒ อุทธรณ์ต่อนายก อบจ. ต่อมา นายก อบจ. ได้มีหนังสือลงวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒ แจ้งผู้ฟ้องคดีว่าไม่เห็นด้วยกับคำอุทธรณ์ทั้งหมด และได้ส่งความเห็นพร้อมเหตุผลไปให้ผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์เพื่อพิจารณาต่อไป ต่อมาผู้ว่าราชการจังหวัดได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๖๒ แจ้งผู้ฟ้องคดีว่าขยายระยะเวลาการพิจารณาอุทธรณ์มีกำหนด ๓๐ วัน แต่เมื่อครบกำหนดดังกล่าวก็ยังมีได้วินิจฉัยให้แล้วเสร็จกระทั่งเมื่อวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ จึงได้มีคำวินิจฉัยยกอุทธรณ์ และผู้ฟ้องคดีได้นำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองในวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ ขอให้พิพากษาเพิกถอนคำสั่งของนายก อบจ.(ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑) ที่ให้ผู้ฟ้องคดีใช้คำสั่งใหม่ทดแทนแก่ อบจ. เป็นเงิน ๕๕,๔๐๐ บาท และเพิกถอนคำวินิจฉัยของผู้ว่าราชการจังหวัด (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒) ที่ให้ยกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี

คดีมีประเด็นที่ต้องพิจารณาก่อนว่า ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นฟ้องคดีภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดหรือไม่?

โดยมีข้อกฎหมายที่สำคัญ ดังนี้ พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔๙ บัญญัติว่า “การฟ้องคดีปกครองจะต้องยื่นฟ้องภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี...” พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๔๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ภายใต้บังคับมาตรา ๔๘ ในกรณีที่คำสั่งทางปกครองใดไม่ได้ออกโดยรัฐมนตรี และไม่มีกฎหมายกำหนดขั้นตอนอุทธรณ์ภายในฝ่ายปกครองไว้เป็นการเฉพาะ ให้คู่กรณีอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองนั้นโดยยื่นต่อเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ตนได้รับแจ้งคำสั่งดังกล่าว” วรรคสอง บัญญัติว่า “คำอุทธรณ์ต้องทำเป็นหนังสือโดยระบุข้อโต้แย้งและข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายที่อ้างอิงประกอบด้วย” และมาตรา ๔๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ให้เจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๔๔ วรรคหนึ่ง พิจารณาคำอุทธรณ์และแจ้งผู้อุทธรณ์โดยไม่ชักช้า แต่ต้องไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่รับอุทธรณ์ในกรณีที่เห็นด้วยกับคำอุทธรณ์ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ก็ให้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงคำสั่งทางปกครองตามความเห็นของตนภายในกำหนดเวลาดังกล่าวด้วย” วรรคสอง บัญญัติว่า “ถ้าเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๔๔ วรรคหนึ่ง ไม่เห็นด้วยกับคำอุทธรณ์ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ก็ให้เร่งรายงานความเห็นพร้อมเหตุผลไปยังผู้มีอำนาจพิจารณาคำอุทธรณ์ภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้มีอำนาจพิจารณาคำอุทธรณ์พิจารณาให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ตนได้รับรายงาน ถ้ามีเหตุจำเป็นไม่อาจพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้ผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์มีหนังสือแจ้งให้ผู้อุทธรณ์ทราบก่อนครบกำหนดเวลาดังกล่าวให้ขยายระยะเวลาพิจารณาอุทธรณ์ออกไปได้ไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดเวลาดังกล่าว”

ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาว่า เมื่อนายก อบจ. ได้รับคำอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีในวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๖๒ แล้ว จะต้องพิจารณาอุทธรณ์ไม่เกิน ๓๐ วัน นับแต่วันที่รับคำอุทธรณ์ หากไม่เห็นด้วยกับคำอุทธรณ์ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนก็ให้เร่งรายงานความเห็นพร้อมเหตุผลไปยังผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ ในกรณีนี้

คือ ผู้ว่าราชการจังหวัด ซึ่งจะต้องพิจารณาอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับรายงาน เหตุจำเป็นไม่สามารถพิจารณาอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาได้ให้มีหนังสือแจ้งผู้ฟ้องคดี (ผู้อุทธรณ์) ทราบก่อนครบกำหนดเวลาดังกล่าว ในการนี้ ให้ขยายระยะเวลาพิจารณาอุทธรณ์ออกไปได้อีกไม่เกิน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ครบกำหนด ทั้งนี้ ตามมาตรา ๔๕ วรรคหนึ่งและวรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการ ทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

ฉะนั้น วันที่ครบกำหนดระยะเวลาพิจารณาอุทธรณ์ภายใน ๖๐ วัน คือ ภายในวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๒ เมื่อครบกำหนดในวันดังกล่าวแล้ว ผู้ฟ้องคดียังไม่ได้รับแจ้งผลการพิจารณาอุทธรณ์หรือไม่ได้รับแจ้ง การขยายระยะเวลาการพิจารณาอุทธรณ์ของผู้ว่าราชการจังหวัด จึงถือว่าวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๖๒ เป็นวันที่ ผู้ฟ้องคดีรู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี และนับเป็นวันแรกที่เริ่มใช้สิทธิฟ้องคดีเพื่อขอให้ศาลปกครอง เพิกถอนคำสั่งพิพาทได้ โดยจะต้องยื่นฟ้องภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันดังกล่าว คือ ฟ้องคดีภายใน วันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๖๒ โดยไม่ต้องรอคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของผู้ว่าราชการจังหวัดอีกต่อไป

ส่วนหลังจากครบกำหนด ๖๐ วัน แล้ว ผู้ว่าราชการจังหวัดได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๖๒ แจ้งผู้ฟ้องคดีขอขยายระยะเวลาการพิจารณาอุทธรณ์ออกไปอีกมีกำหนด ๓๐ วัน นั้น ถือเป็นการแจ้งขยายระยะเวลา การพิจารณาอุทธรณ์เมื่อล่วงพ้นกำหนดเวลาการพิจารณาอุทธรณ์แล้วระยะเวลาการพิจารณาอุทธรณ์ จึงไม่ขยายออกไปอีกตามที่หนังสือแจ้งผู้ฟ้องคดี

เมื่อระยะเวลาพิจารณาอุทธรณ์ไม่ขยาย จึงต้องถือว่าวันที่ผู้ฟ้องคดีรู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี คือวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๖๒ ซึ่งต้องยื่นฟ้องคดีภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันดังกล่าว การที่ผู้ฟ้องคดียื่นฟ้องคดี เพื่อขอให้เพิกถอนคำสั่งชดใช้ค่าสินไหมทดแทนต่อศาลในวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ จึงเป็นการยื่นฟ้อง เมื่อพ้นกำหนดเวลาการฟ้องคดีตามมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณา คดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ แล้ว ศาลปกครองจึงไม่อาจรับคำฟ้องของผู้ฟ้องคดีไว้พิจารณาได้ (คำสั่งศาลปกครอง สูงสุดที่ คผ.๔๕/๒๕๖๔)

คดีดังกล่าวถือเป็นแนวทางการปฏิบัติราชการของเจ้าหน้าที่และผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์คำสั่ง ทางปกครองเกี่ยวกับขั้นตอนและระยะเวลาในการดำเนินการ ในกรณีที่ไมอาจพิจารณาอุทธรณ์แล้วเสร็จภายใน เวลาที่กฎหมายกำหนดได้ จะต้องแจ้งขอขยายเวลาให้ผู้อุทธรณ์ทราบก่อนครบกำหนดระยะเวลาพิจารณาอุทธรณ์ หากแจ้งภายหลังเวลาดังกล่าวจะถือว่าระยะเวลาการพิจารณาอุทธรณ์ไม่ขยายออกไป

สำหรับผู้อุทธรณ์ หากไม่ได้รับแจ้งขอขยายเวลาการพิจารณาอุทธรณ์ภายใน ๖๐ วันนับแต่ วันรับคำอุทธรณ์ สามารถใช้สิทธิยื่นฟ้องคดีต่อศาลได้ภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่ ๖๑ อันเป็นวันที่รู้หรือควรรู้ ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี แม้ว่าต่อมาจะได้รับแจ้งขอขยายเวลาอุทธรณ์ ก็ไม่มีผลเป็นการขยายเวลาการพิจารณา อุทธรณ์แต่อย่างใด

ฉะนั้น ในกรณีที่มิได้รับแจ้งผลการพิจารณาอุทธรณ์ภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด หรือได้รับแจ้ง ขอขยายเวลาการพิจารณาอุทธรณ์เมื่อล่วงพ้นระยะเวลาพิจารณาอุทธรณ์แล้ว ผู้อุทธรณ์สามารถใช้สิทธิฟ้องคดี ต่อศาลปกครองได้ โดยไม่ต้องรอผลวินิจฉัยอุทธรณ์อีกต่อไป

ที่มา : กลุ่มเผยแพร่ข้อมูลทางวิชาการและวารสาร สำนักวิจัยและวิชาการ (www.admincourt.go.th)
เมนูวิชาการ เมนูย่อยอุทธรณ์จากคดีปกครอง)